

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Răspunsul sfântului sinod la scrisoarea patriarhului.

Sfântul sinod al bisericii autocefale ortodoxe române din București a aprobat în ședința de la 28 Octombrie 1905 v. răspunsul următor, dat la scrisoarea înaltpreasfințitului arhiepiscop al Constantinopolului și patriarh ecumenic, în chestia cunoscută a arhierului *Sofronie Vulpescu*:

„Binecuvântat fie Domnul Dumnezeu Atotpitorul, părintele milor și al îndurărilor, de la care totă darea cea bună și tot darul desăvârșit se pogoră asupra noastră a tuturor, cei ce cu evlavie năzuim la sfânta mântuire, de care El milostivul se ne învrednicescă și pe noi și pe cei ce i-a încredințat nouă, ca drepti și curați să-i înfățișăm dumnezeescului său tron la ziua cea de apoi, când nu va mai fi vreme a-și răscumpăra cine-va sufletul, dacă aci nu se va fi nevoit să-l câștige pentru această sfântă mântuire.

Aceluiaș bun și milostiv părinte au urmat sfinții nostri predecesori, cari, adormind în Domnul, ne-au lăsat moștenire sfânta și dumnezeiască evanghelie, cum și sfinții străvechi bisericești, ce închinăginta bisericii domnului în mijlocul neamurilor, cari preamăresc numele lui.

Pătrușii de răvna casei Domnului celui atotputernic și de dragostea, care ne-o recomandă ei, ca virtute de aceiaș valoare, cu dragostea ce o datorăm milostivului părinte ceresc, sfinții nostri predecesori sorbind adevărul din dumnezeieștile scripturi, ne-au lăsat mai departe ca moștenire să facem rugăciuni pentru sănătatea și stăruința în bine, adevăr, dreptate și dragoste a tuturor ierarhilor bisericii sale, pe cari noi cu evlavie îi iubim și îi cinștim.

Sfânta și dumnezeiască evanghelie, izvorul nesecat, cu sfânta predanie împreună, al doctrinei și vieții de urmat creștine, fiind căleaza sfântului nostru sinod, cum și a tuturor ierarhilor bisericii Domnului, de la ea ne-am învățat a năzui să propovăduim pe Domnul la toate neamurile, hotărând-i în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh, învățându-i să păzescă toate, câte a poruncit nouă.

Datoria de căpetenie deci, fiind de a învăța și a face să se urmeze în viață cele învățate, de către oile cuvântătoare încredințate pășunii noastre duhovnicești, nu ne-am gândit și nu ne gândim să facem de cât să ne trudim cu vreme și fără de vreme la ajungerea împărăției lui Dumnezeu pe pământ.

Totă grija cea lumescă, ale cărei năzuinți de multe ori nu răspund la curăția vieții sufletești și deci la idealul desăvârșirii creștine, am făcut și facem să nu se sălășluiească la noi, având în vedere cele ce învățătura sfintei evanghelii ne arată cum să fim și să ne purtăm.

Marta, într'un moment de nevinovăție pruncescă, rugând pe Domnul să zică surorii sale Maria ca să-i ajute la slujire, i-a răspuns cu blândețea sa dumnezeiescă: „Marto, Marto, te grijești și spre multe te silești, ear' Maria partea cea bună și-a ales, care nu se va lua de la dânsa”. Luca, cap. X 38—42.

Precum Maria, așa și noi, stând la picioarele dumnezeescului nostru stăpân, nu ne îndestulăm în de ajuns, sorbind sfințele sale cuvinte și înțelegând sfințele sale pilde, pe cari ni-le pune înainte sfânta evanghelie.

Năzuind pe această sfântă cale să ajungem la unirea noastră cu Dumnezeu și să ne îndulcim de vederea frumuseții feței lui, și urmărind predaniile sfinților apostoli și a urmașilor lor până acum, un lucru gândim, de a asigura lumii pacea, pentru care în toate zilele sfânta noastră biserică se roagă și se nevoește a o sădi în inima tuturor, știind că după învățătura aceluiași dumnezeesc stăpân „Duh fiind Dumnezeu, se cade ca cu Duhul și cu adevărul să ne închinăm lui”, fiindcă nu numai aici și nici numai aiurea este el milostivul, ci în tot locul, deplin și întreg, chemându-ne la datoria dragostei tuturor limbilor, din cari izvorește desăvârșirea creștină.

Să nu fie a ne lăuda, de cât întru neputințele noastre, avem totuși mângăierea de a aduce la cunoștința Sanctității Văstre, că cei încredințați păstoririi noastre fac roduri creștinești vrednice de urmat și de lăudat.

Cunoscută fiind de totă lumea evlavie creștină a țării noastre și sentimentele pioșe ale poporului, de la cei ce Dumnezeu i-a rânduit pentru cărmuirea noastră lumescă și până la cel din urmă, e de prișos a mai spune Sanctității Văstre, că în ceea-ce privește căldura credinței și îmbărbătarea tuturor la binele și înflorirea sfintei noastre biserici, este un adevăr, pe care faptele înseși îl dovedesc.

Spre a întări, sau a face ca viața lumescă să se ogindescă în cea bisericească, unindu-se prin strânse legături pentru ajungerea mai cu înlesnire a mărețului ideal al desăvârșirii creștine, unul fără altul neputând viețui, țara, la trebuința arătată de sfânta noastră biserică, a fixat în legea sinodală dela 1872, prin art. 8, următoarele:

„Sfântul sinod al bisericii autocefale ortodoxe române fiind membru al bisericii ecumenice și apostolice a răsăritului, al cărui cap este Domnul nostru Iisus Christos, păstrează și va păstra unitatea în privința dogmelor și a canoanelor ecumenice cu biserica din Constantinopol și cu toate bisericile ortodoxe. El va păstra asemenea unitatea administrativă, disciplinară și națională a bisericii ortodoxe în cuprinsul statului român.”

Din cuprinsul acestui text de lege, atât de bine cunoscut de Sanctitatea Văstră și de sfântul sinod al mării biserici, s'a putut vedea hotărârea neamărită a noastră a tuturor de a păstra întreg organismul bisericii ortodoxe, din care facem parte ca membru viu al ei; ear' silințele noastre au fost încoronate de bunul Dumnezeu cu isbânzi vădite, poporul întreg încălzind cu dragostea sa până acum aceste silințe, și-le va încălzi și pe viitor.

Din ultimul aliniat al articolului din legea noastră sinodală, citat mai sus, observându-se obligațiunea isvorâtă din duhul întregii noastre alcătuiți evanghelice, de a păstra unitatea administrativă, disciplinară și națională a bisericii ortodoxe în cuprinsul statului român, urmază, că biserica noastră autocefală ortodoxă română, membru viu al bisericii apostolice și ecumenice a răsăritului, este și biserica națională, cu datorii și drepturi isvorâte din organismul social al statului, în aceeași

măsură cu ale organismului social al bisericeii.

Urmând străvechile noastre predanii naționale, biserica română a fost în totdeauna datore, ca și celelalte ale ei surori biserici naționale, să împărtășească sorțea poporului său, împărțind cu el și bucuriile din vremurile binecuvântate de Dumnezeu a fi fericite, cum și cele de restrîște.

Inchegarea acestui organism social, public și religios, cerut de natura însăși a omului, care s'a constituit în viață socială politică, este întemeiată pe constituțiunea naturei omenești, alcătuită din suflet și trup. Nu se poate lua trupului sufletul, căci atunci se nimicește; nu se poate mai departe înăbuși sufletul prin prea multă încredere dată trupului, căci atunci stricăm armonia dintr'aceste două elemente ale constituțiunii noastre, pe care Dzeu le-a întărit să fie așa.

Viața noastră publică și națională deci este întemeiată pe hotărârile vecinice ale lui Dumnezeu, fiind în deobște cunoscut, că El, alcătuiind direct biserica, a alcătuit indirect și statul, înțelegându-se, ca biserica să dea statului sprijinul moral în îndeplinirea scopului său, ear' statul să dea bisericii ajutorul vremelnic în ajungerea mărețului scop al dragostei și al desăvârșirii cetățeanului.

În această duhovnicească gândire și urmare, fiind sfântul sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române strejar neadormit al credinței și vieții creștine, luând cunoștință de cuprinsul scrisoarei ce Sanctitatea Văstră a binevoit să-i trimetă sub Nr. 4,666 din 1 August a. c., chemând darul sfântului Duh, care presidă în mod nevăzut adunările noastre sinodale și archierești, chibzuind asupra celor cuprinse întrânsa, a hotărât să se aducă la cunoștința Sanctității Văstre și a sfântului sinod al mării biserici, ceea mai sus expuse, din cuprinsul cărora se va putea vedea, că în duhul comun al întregii biserici ortodoxe voiește să fie și să trăiască biserica noastră autocefală ortodoxă română; la care adăogând, că după cum este cunoscut din îndelungatul nostru trecut național și bisericesc, membrii sfintei noastre biserici fiind în același timp cetățeni ai statului, ei pot după legea constitutivă

FOIȘORĂ.

Miscarea literară de la „Lucăfărușul”, cu o reprivire istorică-culturală.

Conferință ținută la societatea academică „Petrul Maior” din Budapesta.

De Gh. Tulbure.

(Urmare.)

Cum rezultă din cele precedente, cuprinsul revistei lui C. era cât se poate de bogat și de variat. Și pe cât se poate vedea din „părțile” celelalte, aflate în biblioteca muzeului de aici, C. s'a ținut destul de strâns de programa publicată la început. În „Partea V”, găsim elegia lui V. Carlova „Ruinarile Târgoviștei”, în alta felurile teorii cu privire la originea limbii și a neamului românesc, un dialog despre starea școlilor românești din principate după anii 1820 ș. a. și alți articoli de valoare și interes. La sfârșitul Partii IX. C. publică un avis către cetățeni, în care le împărtășește, că s'a hotărât să lărgescă materialul cu 12 cote și cu 12 icone, (prețul încă îl urea la 6 fl.), și se mai laudă, că

are acum „fundatie de bani”, — în 1830 revista numără 1000 de abonați! — și original bun de icone și „minunate istorii” spre publicare.

Dacă au apărut toate cele 12 părți ale revistei lui C. și până când a trăit ea, nu știm. În cas, că s'au tipărit toate, după planul contemplant la înființarea ei, trebuie să fi început în a. 1835, deși nu-i eschis, că lărgirea cuprinsului, amintită mai sus, să fi adus cu sine și o lungire în timp.

Dar' ceea-ce știm cu siguranță și trebuie să accentuăm este, că — după datele de până acum — Z. Carcalechi este cel dintâiu redactor de revistă românească la noi, revistă, care din întâmplare, apare totmai în Budapesta. Aceasta a fost în a. 1829, data în care, prin o minunată coincidență, apare în Muntenia „Curierul Românesc” al lui Eliade-Radulescu, ear' în Moldova „Albina română” a lui G. Asachi.

În chipul acesta am fi schițat icona mișcării culturale din Bpesta de la începutul veacului trecut, în trăsăturile ei principale: primele întreprinderi de a tipări și edita cărți românești, un început de librărie românească și obârșia unei li-

teraturi periodice românești. Urmarea firească a acestei mișcări a fost, că prin răspândirea cărților și a calendarelor, prin strânsele legături de prietinie între scriitorii și cărturarii români de dincă și de dincolo de munți, cari toți își tipăreau operele în „crăiesca tipografie”, apoi prin deseale călătorii ale abilului Carcalechi în principate, prin relațiile comerciale și de altă natură, între inteligența de aici și cea de peste Carpați, se stabilește o strânsă legătură internă, frații de un sânge și de o limbă întră în un fel de comuniune spirituală. Cu stângerea furnisorului Carcalechi și cu apunerea revistei lui, Budapesta încă încetăză de a mai fi centru de preocupări literare. Marii istorici și limbiști amuțiseră de multă vreme, ear' pleiada celor câțiva epigoni, care le-a urmat, nu mai era în stare să susțină capitala la rangul de focal cultural. Constațiunile politice, cari au urmat, încă nu erau prielnice unei vieți literare române în capitala Ungariei. De abia prin jurul anului 1860 se poate semna un început de viață literară și politică mai intensă, când în Budapesta earăși apăreau două ziare politice și două reviste literare ro-

mânești. Asupra acestora însă nu mai insistăm.)

Trecem și preste deceniile, în cari despre o viață literară română în Budapesta nu se poate pomeni, și în cari abia în jurul societății acesteia mai pălpăia un biet opaiț de cultură și literatură românească, ca să ne apropiem de zilele noastre, când capitala devine earăși răspânditoare de tipărituri românești și centru de mișcare literară. Începutul s'a făcut, putem zice, înainte cu vre'o 4—5 ani, când se înființază aici prima tipografie românească, cu numele „Poporul român”, unde îndată începe să apară și o gazetă săptămanală economică pentru poporul cu acelaș nume, mai apoi calendar și o modestă bibliotecă de cărțile (vre'o 7—8 numere), toate alcătuite pe sēma țeranului român. Apariția acestora se continuă și astăzi (gazeta a luat și caracter politic) și încă cu un tiraj foarte mare. Cam pe o vreme cu înființarea acestei tipografii, sprijinită și încunjurată și de o samă de tineri universitari, cam pe o vreme, zic,

*) Vezi mai pe larg: Il. Chendi, Foiletoane. Buc. 1904, p. 206 sq.

a bisericii să între în unitatea națională a bisericii ortodoxe în cuprinsul statului român, după cum aceleași drepturi și datorii au și cei ce se mântuiesc sub ocrotirea altor state și bisericii ortodoxe autocefale surori.

Prin luminarea cât mai mult a omului, la cunoștința evangheliei și prin înălțarea lui la ideile liberale, cari născușe în idealul desăvârșirii morale, dat nouă de mântuitorul Christos, după cum învățăm în sfânta sa evanghelie, este vădit că o îndrumare spre acest ideal al neamurilor s'elălăștește și în căderea sfintei biserici a domnului de a face să fie gustată.

Întâmplările cari se ivesc în viața națiunilor, după cum istoria ne arată, își au cauzele lor în multiplele interese de cari sunt legate în viața pământească.

Biserica are datoria să se rōge lui Dumnezeu, ca să lumineze pe cei ce conduc destinele popoarelor, ca ei să îndulcescă cu puterea care o au și cu blândețea care ne e recomandată de sf. evanghelie, relațiile între fiii aceluiași părinte, atât de scump nouă pentru sf. mântuire în domnul.

În chestia care face obiectul scrisorii Sanctității Văstre — din dreptul de a fi — și în marginile existenței noastre naționale și politicești, s'a putut, ca un archiereu român să ia parte la o adunare națională, unde s'a vorbit de interesele naționale ale statului român, isvorâte din patrioticele simțăminte ale poporului, atât de cumpănitoare în viața națiunilor.

Patriotismul admirându-l cu toții la toate națiunile cari ne încunjură, istoria înregistrează nume sfinte și celebre chiar în trecutul vostru bisericesc și național, cu cari se ilustră cele mai frumoase pagini din istoria patrioților naționali.

Lumea și națiunile fiind aceleași, cu ale lor idealuri interne sau externe, atunci când ele sunt întemeiate pe o dreptate a cauzei, trebuie să stărnescă simpatia tuturor, cari au ca țintă finală ca Dumnezeu să se proslăvească întru toate și întru toți. După informațiile pozitive ce sf. nostru sinod le are, nu s'a vorbit nimic de marea biserică, și deci n'a putut să se aducă nici un fel de jignire ei la adunarea națională de care este vorba; acolo, iarăși după informațiile avute, s'a vorbit de chestiuni politicești și de naționalitate, cari neavând nimic a face în cazul de care ne preocupăm, ele își urmăză cursul lor în viața națiunilor — după cum exemplele ne dovedesc — întemeiate fiind pe dreptul de a fi și a se menține al naționalităților, și pe care Dumnezeu i-au sălășluit în țările cu un organism social și național precis, până la venirea Domnului, care proslăvindându-se întru toți, îi va încălzi la dumnezeescul seu sin, pe cei ce au meritat a se numi fii ai Lui, îmbrăcați în dragostea evanghelică.

Încolțește și idea revistei „Luceafărul”. O cetă de studenți, unii cu frumoase aptitudini literare, se hotărăsc cu tărie să intruzeze visul multora din înaintașii lor: să scotă o revistă, în care talentele artistice din sinul tinerimii universitare să găsească prilej de a eși la ivelă. Cuvântul se face trup, și revista apare în vara anului 1902, cu literile mai sus pomenitei tipografii. Făcutul entuziasmului se arată sfios, trece prin neguri de restriște, dar nu se clatină, ci iese la lumină și se încununază cu isbândă: astăzi revista „Luceafărul” e oglinda curată, în care se răsfărge într-o noastră mișcare literară, e chiar o călăuză a acesteia, încunjurată de simpatii unei mari mulțimi de cetitori. Și după o viețuire și o luptă de 3 ani și jumătate, ostașii ei credincioși se ved în demnați să-și întărescă zidurile cetății lor culturale, să-și sporască și armele de luptă, și dau ființă unui institut nou de editură și arte grafice, creând în chipul acesta cel mai important eveniment în viața noastră culturală mai recentă. Când accentuez faptul acesta, repet numai părerea obștei române, exprimată prin glasul presei periodice cu prilegiul apariției, în noua tipografie, a celor dintâi patru scrieri literare. (Va urma).

Cu aceste cuvinte, fiind pe deplin încredințați, că legăturile frățesti cu marea biserică și cu toate bisericile surori se vor întări și mai mult pentru binele obștesc al pravoslavnicilor creștini, sfântul nostru sinod îmbrățișând cu iubire creștină pe Sanctitatea Văstră și pe sfântul sinod al mării biserici, se rōgă bunului și milostivului părinte ceresc să vă acorde favoarea iubirii sale celei sfinte și a neamurilor ce se mântuiesc în jurisdicțiunea voastră canonică, rămânând ca totdeauna al Sanctității Văstre și ai sfântului sinod al mării biserici frați în Christos și smeriți conlucrători.

Iosif Mitropolit Primat, Partenie Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Atanasie al Râmnicului Noului Severin, Gerasim al Romanului, Dionisie al Buzului, Conon Episcopul Hușilor, Gherasim al Argeșului, Pimen al Dunărei-de Jos, Valerian Rimniceanul, Calistrat Bărlădeanul, Meletie Gălățeanul, Nifon Ploieșteanul, Calist I. Botoșeneanul, Melchisedec S. Pițeșteanul, Ghenadie G. Bacăoanul.

Programul ministrului Lukács.

(Fine).

Cu privire la instrucțiunea publică populară, programul ministrului actual de culte și instrucțiune publică e următorul: „De la intrarea în vigoare a legii despre instrucțiunea populară, — a spus dl ministru, — au trecut aproape patru decenii. În acest timp educațiunea noastră populară fără îndoială s'a dezvoltat în proporții mari, dar' dezvoltarea aceasta se arată mai mult în raporturile externe, pentru-că, dacă și acum 38-6% din populațiunea de la 6 ani în sus, nu știu ceti și scrie, și 40% a populațiunei din țara mamă magiară nu vorbesc limba statului, e semnul, că în privința dezvoltării intensive a instrucțiunei noastre populare e încă mult de făcut.

Străformarea vieții noastre publice poartă și mai mult importanța instrucțiunei populare. Cu cât mai largi pături ale națiunei vin investite cu drepturi constituționale (domnul ministru vorbise mai înainte despre votul universal), cu atât mai intensiv e dator statul se deosebi posibilitatea, ca cu exercitarea drepturilor politice cei îndreptățiți se procedeze în mod corect. Necesitatea statului modern, ear' de altă parte transformarea economică și raporturile grele de trai înșă poruncesc, ca instrucțiunea noastră populară să țină în vedere pretensiunile vieții practice, și să facă poporul capabil de luptă cu raporturile grele de viață. Și în fine, ce trebuia să accentuez înainte de toate, consolidarea noastră națională numai așa ne-o putem asigura, dacă într-o noastră instrucțiune populară stă în serviciul intereselor naționale, și fără ca se împedice limba maternă și cultivarea naționalităților, fie-care școlă populară devine propagatoarea sentimentului patriotic și a limbei statului.

Intră agendele cele mai importante ale legislativei și ale guvernului trebuie să înșirăm deci organizarea instrucțiunei populare, în direcție națională și în consonanță cu interesele sociale. Spre acest scop primesc cu totă inima de al meu proiectul de lege al antecesorului meu în oficiu despre revizuirea legilor de instrucțiune populară, prezentat dietei și în urmă retras, însă cu următoarele esențiale schimbări:

Lăsându-se neatins comunelor și confesiunilor dreptul de a înființa școle, țin că trebuie decretată instrucțiunea populară pe deplin gratuită, pentru-că cu obligativitatea învățământului nu poate concorda datorința plății de didactru, și pentru-că cele trei milioane de corone, pe cari le încassază susținătorii de școle ca didactru, împiedică în trimiterea copiilor la școlă tocmai clasa cea mai săracă a populațiunei. Natural, că susținătorii școlilor comunale și confesionale, și așa prea îngreunați, trebuie să fie despăgubiți din partea statului în cazul introducerii obligatoarei a instrucțiunei gratuite, dar' acesta despăgubire trebuie să se întempele cu deplina scutire a intereselor de stat.

În cea mai mare parte a școlilor de stat deja acum există de fapt instrucțiune gratuită, și în cele 5000 de clase, pe cari le are școlă de stat, se încassază peste tot 199.106 corone ca didactru. La școlile comunale esecelent exemplu dă capitala Budapesta, unde 80% ale elevilor nu plătesc didactru în școlile elementare comunale. La școlile comunale întregul venit scos din didactru e în țara într-o 330.457 corone, ear' școlile confesionale încassază sub acest titlu 2.180.436 corone. Dacă decretăm instrucțiunea gratuită populară, ori mai bine spus, ștergerea didactrului, va trebui să recompensăm pe susținătorii de școle cu 2.710.999 corone.

Decretând instrucțiunea gratuită, cu siguranță putem spera, că cele trei sute și jumătate mii de elevi, rămași fără instrucțiune școlară, în mare parte se vor prezenta pentru a li să da instrucțiunea legală. Și după ce susținătorii de școle, pe lângă menținerea cadrelor de acuma ale școlilor, sunt deja prea îngreunați, de înființarea școlilor cari lipsesc trebuie să se îngrijesc statul. În acest scop, în viitorul apropiat trebuie să înființăm treptat școle populare nouă de stat, cu trei mii de învățători, și pe calea aceasta la vre-o 200.000 elevi vom pute da instrucțiune legală. Spesele tuturor școlilor nouă de stat le calculez cu 4.500.000 corone. Organizarea e proiectată să se facă în zece ani. Spesele ce se nasc de aici nu trec peste suma ce se folosește acum în fie-care an pentru școle nouă de stat.

Ramurile mai înalte ale instrucțiunei populare, așa numita școlă de repetiție trebuie să o organizăm întru toate conform intereselor vieții practice, și anume astfel, ca această școlă cu direcție practică în tot locul să se acomodeze raporturilor de trai ale populațiunei. Și după ce o acțiune în direcția aceasta a școlii de repetiție reclamă o muncă mai intensivă de la învățători și o calificare mai bună, e numai cu drept, ca pentru această muncă să se primescă remunerație separată.

Instrucțiiei de repetiție trebuie să-i dăm mare îngrijire, nu numai pentru-că aici putem să întărim mai bine cele învățate în cursurile de toate zilele ale școlii elementare populare, în special în ținuturile locuite de naționalități cunoscute în limba magiară, ci trebuie să ne îngrijim de instrucțiunea celor de 13—15 ani și pentru aceea, ca să primescă astfel de cunoștințe, cari să le fie de folos în viața practică.

Cu un cuvânt, prin instrucțiunea de repetiție trebuie să resolvăm problema culturală, națională și socială a instrucțiunei generale populare. În acest scop cu deosebire trebuie să purtăm de grijă, ca învățătorii nostri să fie capabili pentru problema instrucțiunei populare în această direcție. Cursurile de repetiție trebuie să fie fără excepțiune în limba magiară, și să le organizăm astfel, că după cum în unele ținuturi elătită, conform climei și terenului, agronomia, prăsirea de vite, pomologia, vineritul, grădinaritul, ori pădurăritul, școlă de repetiție să se acomodeze acestor ramuri, atât cu privire la organizare, cât și cu privire la materialul de învățământ și la educația practică. Din contră, în comunele cari se ocupă mai mult cu industria și comerțul, cursul de repetiție să fie cu privire mai mult la interesele industriale și comerciale.

Pe sēma învățătorilor, cari propun studiile economice și respective industriale, trebuie să stabilim remunerație anumită, care, pentru cele 14.000 de cursuri de repetiție plănuite, ar face 1.400.000 corone. (Adecă 100 corone pentru fie-care învățător!).

O grijă deosebită trebuie să acordăm instruirii cu succes deplin a limbei magiare în școlile populare cu limba de propunere nemagiară. O pretinde acesta interesul bine priceput, nu numai al statului, ci și al populațiunei cu buze nemagiare din patria noastră. În acest scop pretutindenea, unde impopulara prea mare a școlilor, ori din alt motiv, susținătorii de școle nu sunt în stare să corăspundă acestor cerințe, rēul să pōte și trebuie să fie îndreptat prin trimiterea de învățători de stat.

În privința estinderii limbei statului asupra întregii națiuni mai este mult de

făcut, fiind-că avem 3343 școle populare cu limba de propunere exclusiv naționalistă, și dintre acestea în 1340 nu se învță de loc limba magiară. Afară de acesta mai sunt 3274 astfel de școle populare, în cari pe lângă limba de propunere naționalistă figurează și limba magiară ca limbă de propunere. Dar' dacă ne gândim, că apă datele recensământului de la 1900, cam 82,6 procente din populațiunea patriei noastre de buze nemagiare nu înțelege, nu vorbește ungurește, va trebui să recunoștem, că e timpul suprem să organizăm cu energie și cu succes instrucțiunea limbei magiare în școlile populare. În scopul acesta trebuie să ne câștigăm garanța deplină la pregătirile date învățătorilor, astfel, ca învățătorii să știe, nu numai vorbi, ci și instrui în ungurește. Trebuie să nisum, că în școlile populare cu limba de propunere nemagiară, nu numai limba magiară, ca studiu obligat, ci și geografia Ungariei, istoria Ungariei și constituția țării ungurești se fie predate în limba magiară.

Domnul ministru a vorbit apoi despre îmbunătățirea salariilor învățătorilor, despre școlile civile, despre școlile industriale și comerciale, despre școlile medii și apoi despre învățământul superior, lucruri cari nu mai privesc instrucțiunea populară elementară, prin urmare nu interesează școlă confesională română. Ce ne mai interesează este aceea ce a spus dl ministru despre calificarea învățătorilor.

Zicea dl ministru, că voește se aibă un corp învățătoresc cult, care 'și implinește chemarea și e însuflețit pentru cauză, fiind-că numai așa se pōte rezolva corect problema instrucțiunei populare. Ministrul va lăsa neatins raportul de drept al susținătorilor de preparandii, dar' va ridica nivelul calificățiunei la toate pedagogiile așa, ca calificăția exclusivă de stat a învățătorilor să asigure interesele importante de stat și sociale, legate de instrucțiunea elementară populară.

„Calificăția învățătorilor este un drept exclusiv al statului, (Se pōte. Dar' atunci și instrucțiunea publică este o datorință exclusivă a statului!), de ore-ce numai în o astfel de calificățiune se află garanție destulă, că generațiunile viitoare de învățători vor rezolva problemele naționale și sociale ale educațiunei populare în spirit unitar și în mod vrednic de încredere deplină, — spune dl ministru. Oficiul de învățător e oficiu public, prin urmare statul trebe să se dea îndreptățirea de aplicare!

Cu un cuvânt, calificăție de stat pe sēma învățătorilor confesionali, cum se cerea și în proiectul de lege al lui Berzeviczy. La aceea, că prin aceasta se violază legi existente, autonomii bisericești, firește că nu se gândește dl ministru! Atunci, de ce se mai fac legi? Întrebăm noi, naivii!

Din despărțemintele „Astreii”.

Convocare.

Despărțământul XXIX. (Mediaș) al Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român își va ține adunarea generală în acest an în Mediaș, în hotelul „Schützen” chilia nr. 1, la 3 Decembre st. n. la 2 ore d. m. cu următorii

Program:

1. Deschiderea ședinței adunării generale prin presidiu.
2. Raportul comitetului despre activitatea sa de la ultima adunare generală până azi.
3. Raportul cassariului.
4. Alegerea unei comisii pentru censurarea rapōrtelor de sub pct. 2 și 3, pentru încassarea taxelor și pentru verificarea procesului verbal al acestei ședințe.
5. Statorirea bugetului pro 1905/6.
6. Eventuale propuneri.
7. Inchiderea ședinței.

La care a participa sunt invitați membrii de până acum ai despărțământului, inteligența română și poporul român din Mediaș și jur, precum și toți sprijinatorii literaturii și culturii poporului român.

Mediaș, 18 Novembre 1905.

Ioan Moldovan
directorul desp.

Dr. Ivan
secretar.

Deputați congresuali mireni.

Pentru noul period de 3 ani în arhiepiscopie au fost aleși următorii deputați mireni pentru congresul nostru național-bisericesc, și anume:

În cercul Sibiu: Parteniu Cosma, director la banca „Albina” în Sibiu. În cercul Seliște: Dr. Nicolae Comsa, deputat dietal, medic în Seliște. În cercul Sebeș: Ioan de Preda, avocat în Sibiu. În cercul Alba-Iulia: Mihail Cirlea, notariu public în Abrud. În cercul Deva: Dr. Aurel Vlad, deputat dietal, avocat Orăștie. În cercul Hațeg: Dr. George Proca, secretariu consistorial în Sibiu. În cercul Ilia: Dr. Stefan Rozvány, avocat în Ilia. În cercul Geogiu: Dr. Ioan Marghita, avocat în Geogiu. În cercul Zarand: Simeon Damian, avocat în Brașov. În cercul Câmpeni: Dr. Vasile Preda, avocat în Câmpeni. În cercul Turda: Dr. Valeriu Moldovan, avocat în Turda. În cercul Cluj: Vasile Almasan, avocat în Cluj. În cercul Solnoc: Dr. Ioan Farcaș, avocat în Dej. În cercul Bistrița: Dr. Vasile Pahone, avocat în Bistrița. În cercul Târnava: Dr. Dionisiu Roman, avocat în Mediaș. În cercul Sighișoara: Dr. Romul Boiu, privatier în Sibiu. În cercul Treiscaune: Dr. Iancu Meșianu, mare-proprietar în Zernești. În cercul Brașov: Arseniu Vlaicu, director la școala com. Brașov. În cercul Bran: Ioan cav. de Pușcariu, jude la curia reg. în pensie, membru al Academiei Române din București. În cercul Făgăraș: Dr. Ioan Șenchea, avocat în Făgăraș.

NOUTĂȚI.

De la comitat. În congregația estrordinară a comitatului Sibiu, ținută ieri, Joi, au fost realesi membrii în comisiunea administrativă tot cei zece demisionați, cu excepția lui F. Schuster, în locul căruia a fost ales deputatul dietal Dr. G. Lindner. Va să zică dintre Români domnii P. Cosma și Dr. L. Lemny. Mai departe asesorul consistorial, dl Nicolae Ivan a făcut declarație în numele clubului român, în favorul votului univertal la alegeri, fără nici o restrângere, și cu votare pe comune, ear' domnii E. Neugeboren, Dr. Wolf, și mai ales I. Konnerth au criticat procedura comitetului suprem în chestia cu ordonanțele ministrului de culte în ton aspru.

Adunări populare române se țin: Sâmbătă, 25 Novembre n. la orele 10 a. m. în Văsciu, în Piața-mare, și Duminecă, 26 Novembre n. în Beiuș, în Piața-mare. Se va discuta asupra situației, se va lua hotărâre cu privire la votul univertal și se va organiza partidul național român în cercul electoral Văscău-Beiuș. Tot Duminecă, 26 Novembre n. se țin adunare populară și în Satul-nou (comitatul Torontal) la orele 3 d. a. înaintea casei comunale.

Doliul curții regale române. În urma încetării din viață a A. S. Principei Filip, conte de Flandra, Curtea regală română a luat un doliu de două luni, cu începere de la 4 Novembre. Asemenea și în urma morții A. S. Marei Duce de Luxemburg, Curtea a luat un doliu de șase săptămâni, începând din 5 Novembre.

Român bun. O telegramă din Cernăuți anunță, că baronul Neculai Vasilco a depus pe biroul dietei din Bucovina o cerere de urgență, pentru participarea Bucovinei la expoziția națională, ce va avea loc anul viitor la București.

Conferență. Ziarele vieneze anunță, că dl Gr. Tocilescu, membru al Academiei Române, a ținut zilele trecute la societatea „Eranos Vindobonensis” din Viena o conferență despre descoperirile făcute la Adam Klissi, în Dobrogea.

Corpurile legiuitoare din România sunt convocate în sesiune ordinară pe ziua de 15 Novembre v. la București.

Di Traian Oprea, parohul comunei Moldova-nouă, a fost întărit de veneratul consistoriu din Caransebeș de protopresbiter al tractului Vêrșet. Păstorască în pace.

Di Traian Mihail din Orăștie, autor al unui volum de versuri, a fost promovat la universitatea din Strassburg doctor în științele economice, financiare și politice.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu” aranjază convenire socială împreună cu cântări, declamațiuni și joc. Sâmbătă, la 25 Novembre st. n. 1905 în „Unicum”. Corurile se dirigează de dl Candid Popa, învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”. O parte a evenimentului venit curat este destinată fondului pentru „Masa învățăcelilor meseriași români”. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare 1 cor. de persoană. Insignii de dans pentru domni 50 fileri. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțumită și se vor evita pe cale ziaristică.

Candidatul Hunedorei. Candidatul de deputat naționalist român pentru cercul electoral al Hunedorei este domnul Dr. Alexandru Vajda-Voevod, care mănă, Sâmbătă își va ține vorbirea-program în fața alegătorilor.

Congresul presei. Viitorul congres internațional al presei se va ține în Septembrie viitor. „Sindicatul ziariștilor” din București a făcut — în vederea acestui termin — stăruitoare intervenții pe lângă comitetul central din Paris, ca acest congres să se țină în capitala României, fiindcă în acel timp va fi deschisă și expoziția națională din 1906. În cazul, când congresul nu se va ține în București, urmăzând să se țină la Milano în Italia, unde încă va fi deschisă pe atunci o expoziție internațională.

† Generalul Ioan Horváth de Zalabér, mareșal-loc. campestru în retragere, consilier intim ces. reg., camerier ces. reg. și proprietar al mai multor orduri, tatăl dnei Teresia de Mocsonyi, veduva regretatului Eugen, a încetat din viață după grele și lungi suferințe, Sâmbătă seară, la Căpâlnas. Marți a fost înmormântat, tot acolo. Dumnezeu să-l odihnească cu dreptii.

† Rosalia Cristea n. Swoboda, soția măiestrului compactor Ioan Cristea din Sibiu, după lungi și grele suferințe, împărțită fiind cu sfintele taine, a adormit în Domnul, Duminecă, în 19 Novembre n. 1905 la 2 ore dimineața, în etate de 66 ani. În mormântarea i s-a făcut Marți, în 21 Novembre n. a. c. la 4 ore d. a., după ritul gr. or., în cimitirul romano-catolic din loc.

Comune românești contra „națiunii”. Sub titlul acesta se tînguește „B. H.” că: „apropo toate comunele românești din cott. Caraș-Severin s'au împotrivit — în urma instigațiilor agitatorilor români — hotărârii comitatului, prin care se prescrie comunelor rezistența pasivă”. — Știm că va intra tot... natul lucrul ăsta, că tare-i jelnic, — mai cu seamă că cott. n'a făcut încă nimic pentru a frânge gâtul împotrivorilor.

Himen. Domnul Iuniu de Pușcariu, consul austro-ungar în Alexandria, fiul venerabilului domn Ioan cavaler de Pușcariu, membru al „Academiei Române”, și-a sârbat cununia Sâmbătă în 18 Novembre n. cu dșora Elsa de Tschudi, în Alexandria.

— Maria Ioanovici, învățătoare și Simion Samoila, candidat de preot gr. or. și-au sârbat cununia Joi în (10/23 Noembrie) 1905, la 3 ore p. m. în biserica gr. or. din Ruși.

— Silvia Corcheș și Vasile Șpan își sârbăză cununia în 13/26 Novembre a. c. la 2 ore p. m. în biserica gr. or. din Bucium-Sat.

— Dl Ioan Răfiroi, ales preot în Cernat, își va sârbă cununia cu dșora Valeria Nistor în Arpădac, Duminecă în 13/26 Novembre, la 3 ore p. m.

President la Academia magiara.

În vederea alegerii de president la academia magiara, care va avea loc în 27 l. c., membrii acestei instituții au ținut un conventicol intim, spre a se înțelege. Se vorbește mai ales despre doi candidați serioși: fostul ministru de culte Dr. Albert Berzevitz și custodele de coronă baronul Radvanszky.

Spital român în Bitolia. Guvernul român a luat hotărârea să institue un nou spital în Bitolia. Pentru clădirea acestui așezământ a fost prevăzută o sumă de 20.000 lei. Să și impunea jertfa acesta în fața atrocităților neoflavabile ale Grecilor contra Aromânilor.

Ziar confiscat. Procuratura a confiscat Mercuri după amiază numărul din gazeta „A nap” pentru articolul: „Minunate lucruri am oftat”; asemenea și numărul de Marți, din cauza versurilor intitulate: „Regele aplaudă”, de Emil Abrányi.

Alegere de preot. În Paloș, tractul Cohalmului, a fost Duminecă în 6 Novembre alegeri de paroh, cu care ocaziune majoritatea voturilor (76 din 100) a intrunit tinerul Emil Gheaja, absolvent al seminarului din Sibiu.

Jefuirea unei biserici. Biserica catolică din Dobra au spart-o și au despoiat-o de toate odorele și banii ei. Până azi au pus mâna numai pe Lazar Todose, ajutor de brutar, la care au și aflat o parte din bani. Despre aurării nu vrea să știe nimic.

Corone eterne. În loc de cunună peritoare pe cosciugul mult regretatului colonel Ignatiu cav. de Iacobici, au mai dăruit amicul decedatului dl Leontin Simonescu, secretariu metropolitan, fondului veduvelor și orfanilor meseriașilor, administrat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”, 8 cor.; dl Pantaleon Lucaș, căpitan c. și reg. în pens., fondului pentru cumpărarea unei case cu hală de vinzare, 10 cor. și dl Ioan de Preda, adv. fondului „Masa învățăcelilor”, 10 cor.

Al 77-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a sosit zilele acestea ajutorul statutar după reșosatul membru Rozalia Cristea n. Swoboda, soție de compactor.

Acesta este al 77-lea cas de moarte în siml „Reuniunii române de înmormântare sibienă”.

Mii de pacienți de reumă și podagră și-au exprimat mulțumita farmacistului Béla Zoltán pentru succesul eminent obținut cu renumita alifă Zoltán. Acestă alifă, pretutindenea cunoscută, a vindecat și morburile grele de ale acelor pacienți, cari zeci de ani nu și-au putut afla mântuire. Folosesc deci fie-cine numai alifă Zoltán, dacă cineva din familie suferă de reumă ori podagră. Sticla cu 2 corone în farmacia Zoltán, Budapesta V Szabadságtér.

Un preot vrednic. Ni-se scriu următoarele: „Mica noastră parohie Tecsești, tractul Alba-Iulia, care abia numără peste 30 familii, când s'a preotit pâr. Iacob Petric, în 1870, avea o biserică în stare foarte slabă. De-și parohia e fără ecleezie și fără venit pentru preot, totuși pâr. Petric a premers cu esemul la ridicarea și împodobirea lăcașului sfânt, contribuind din al său nu numai la împodobirea bisericii, ci și la spesele ce se cer de la biserică. Intre alte multe binefaceri, cu cari a contribuit la biserică, și pe cari nu le pot aminti pe toate la acest loc, sunt și următoarele: A cumpărat din al său la biserică tōcă de fer și două clopote mai mari, căci nu aveam la biserică de cât numai unul foarte mic și neînsemnat. A reparat cărțile bisericești cari, nici ele n'au fost cruțate de evenimentele din a. 1848. A donat bisericii un agru de peste 10 jugăre. La renovarea din fundament a frumosei noastre biserici, afară de întreținerea măiestrilor și lucrătorilor și afară de drumurile, ce le a făcut cu aducerea materialului, a mai contribuit tot din al său și cu suma de peste 1200 corone. Pentru toate acestea numai recunoștință și mulțumită i-se pōte aduce vrednicului nostru preot Iacob Petric. Ii dorim zile îndelungate și fericite, ca să mai pōtă jertfi pentru biserică noastră. Un poporén”.

Febra tifoidă se lățește în Sibiu. În cursul săptămânii acesteia s'au ivit peste 20 de casuri nouă, toate însă de natură mai ușoară. Școalele de stat, elementare și medii, au fost închise până la 4 Dec., și cu începere de Mercuri săptămâna aceasta, au fost sistate prelegerile pe două săptămâni și la seminarul nostru andreian.

De la teatrul orășenesc. Sâmbătă (25 Nov. n.) se va prezenta pe scenă opera de I. Strauss „Die Fledermaus”, Duminecă după amiază comedia pentru copii „Rotkäpchen” și seara „Orpheus in der Unterwelt” de Offenbach, ear' Luni se va juca drama „Rosmersholm”, de Ibsen.

Din cercul bursei de efecte și mărfuri din Budapesta. Capitalul adunat în urma stăgării afacerilor în cursul acestor 10 ani a avut drept urmare, că s'au căutat investițiuni fructifere, și atât schimbarea iminentă a stării economice, cât și investițiunile naționale vor provoca necondiționat urcarea prețului efectelor ungare. Agentura de bursă înregistrată la tribunalul comercial și concesionată Brunauer & Thein (Budapesta, V. Akademia-u. 6) află de oportun a publica că e aplicată, a mijloci în mod excepțional afaceri, însă numai necondiționat solide, pe baza însărcinării primite și pe lângă stricta observare a dispozițiilor legii comerciale, cum și a uzanțelor bursei.

Cărți și reviste.

A apărut o nouă foie românească în Caransebeș, *Renasterea*, foie socială și economică. Ese în fie-care Duminecă, abonament pe an 6 cor., pe 1/2 3 cor. Proprietar și editor Dr. Nicolae Ionescu. Redactor responsabil: Andrei Lilliu. Numărul prim se prezintă bine, redactat cu pricepere. Foia are cântece populare și începutul unei povești din Bănat: Voinicul Luceafăr. Salutăm călduros pe noul confrate și îi urăm viață spornică și îndelungată.

Curs practic de geografie pentru școalele populare, lucrat pe baza planului ministerial în patru cercuri concentrice, de Iuliu Vuia, director și învățător. Editura Curen, Brașov. Prețul: 70 fileri.

„Luceafărul”, revistă literară, anul IV, nr. 21. Sumariul: Băul din Are, de I. Slavici; Cântec de Z. Barsan; Rămăi, de M. Cunțan; Popa Tudor, de I. Agârbiceanu; Glas din trecut (poesie), de I. Borcia; Despre C. Sandu-Aldea (în urma plugului), de Dr. S. P.; Cronică, Dări de seamă și notițe bibliografice. Apare la 1 și 15 v. a fie-cărei luni, abonamentul pe an: 12 cor. Redacția și administrația: Budapesta, IV., Strada Zöldfa nr. 7.

Posta redacției.

ag. în R. Primit cu mulțumită. În numărul viitoriu.
Sebeș. Asemenea.

[277] 1—2

Publicare de licitațiune.

Pentru edificarea unei școle nouă în parohia ortodoxă română Borgo Suseni (Felső Borgó, u p. Borgo Prund) protopresbiteratul Bistrița, se scrie prin această licitațiune publică minuendă carea se va ține la 10 Decembre st. n. 1905 11 ore a. m. în școala confesională din loc.

Prețul strigării este 13892 cor.

Doritorii de a licita se vor prezenta la datul și locul fixat, și vor depune ca vadiu 10% de la prețul strigării, sau în bani gata sau în hârtii de valoare. Până la terminul de sus se primesc și oferte în scris, provăzute cu vadiu necesar și timbrate conform legii. Planul și preliminarul de spese, aprobate de Preaven. Consistoriu arhiepiscopesc sub nr. 1774 ex 1905, cum și condițiunile de licitare aprobate sub nr. 6762/1905, se pot vedea la oficiul parohial din loc în ori și care zi de la 8—12 ore a. m.

Borgo-Suseni, la 8/21 Novembre 1905. Oficiul parohial ort. român.

Eliseu I. Dan
paroh, presidentul comitetului parohial.

Sirolin

Este recomandat de cei mai distinși profesori și medici ca remediul eminent contra:

ca bronhită acută, tusă convulsivă, mai ales este recomandat convalescenților după influență. Promovează apăsul și face să crească greutatea corpului, de-ăturăză tusa și flegma, și face să înceteze asudorea de noapte. În urma gustului și mirosului sen plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se expădă în farmacie cu 4 cor. sticla. Cumpărătorul să fie atent, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma următoare:

F. Hoffmann-La Roche & Co., fabrică chimică, Basel (Elveția).

morburi de plămâni, afecțiunilor organelor de respirație,

mai ales este recomandat convalescenților după influență. Promovează apăsul și face să crească greutatea corpului, de-ăturăză tusa și flegma, și face să înceteze asudorea de noapte. În urma gustului și mirosului sen plăcut se ia cu plăcere și de copii. Se expădă în farmacie cu 4 cor. sticla. Cumpărătorul să fie atent, ca fie-care sticlă să fie provăzută cu firma următoare:

(8) 7—

De la Biblioteca arhiepiscopala din Sibiu (Nagyszeben) se pot procura

sigile pentru oficii

parohiale, protopresbiterale și alte oficii, cu prețul de 4 cor., cu hramuri sau embleme 5 cor. 40 fil., plus porto postal 60 fil., cu ramburs 70 fil.

Subscrierul îmi permit a recomanda onorabilului public (274) 2-3

cârnați și cârtaboși

prospeți, preparați zilnic de mine.

Cu stimă

Carol Kovats

Sibiu (Restaurațiunea „Trei-stejari“).

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură în întreaga Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Târnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care poate lăsa vițe frumoase și în toate provinciile (84) 16-47 neeseptionabile.

Catalog ilustrat cu numeroase scrisori de recunoștință gratis.

Devisa: Fie-care bucată de săpun Schicht e curată și liberă de ori-ce substanțe păgubitoare

Săpunul Schicht

(săpun cu cerb ori cu cheiă)

e cel mai bun și mai eficient, pentru ori-ce albituri și pentru ori-ce metodă de spălat.

Garantă: 25,000 cor. plătește firma Georg Schicht în Aussig fiecare, care dovedește, că săpunul ei cu numele „Schicht“ conține orecari adaosuri stricicioase.

La 7 Esposiții publice cele dintâi premii!

Veritabil numai cu

triumfuri pe talpă.

Șoșoni, slippers
Galoși
de Petersburg

Singurii contraheți:
Messtorff Behn & Co.,
Viena I.

Vînzare în detal în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, de modă și gumă.

[278] 1-6

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“

Sibiu, str. cîsnădiei nr. 5, edificiile proprii. — Fondată la 1868.

Primește în condiții favorabile

- asigurări contra focului și exploziunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de grindină,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni de la Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov și Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

(271) 3-52

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Avis.

Imi permit a aduce la cunoștința onoraților mei oșpeți și mușterii că m'am **mărit considerabil** cofetăria și cafeneaua din piața mare nr. 13 și că pe viitoriu stau la dispoziție **două biliarde.** Rugându-mă și pe mai departe pentru sprijin, semnez cu totă stima

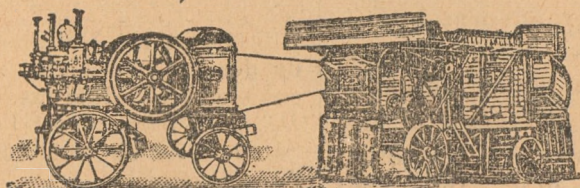
Iuliu Boda, cofetar și cafegiu.

SAMUEL PÉCSI

Budapesta, VI, Gyár-utca 48.

Deposit de fabrică de motore cu benzin și de mașini economice

Motore cu benzin, locomobile cu benzin și aparate de îmblătit, motore cu ulei crud, instalații pentru motore cu gas sugativ și tot soiul de mașini economice.

Fabricate de prima clasă, prețuri eftine și condiții de plată avantajoase. (279) 1-6

Lista prețurilor gratis. Mijlocitori se onorează.

Micul Calendar pe anul 1906

de I. Apolzan, tipograf, este singurul calendar portativ românesc. Pe lângă partea calendaristică și pe informațiuni și date esacte asupra tuturor instituțiilor noastre, ca biserici, școle, reuniuni de tot soiul, bănci etc. etc. Prețul unui exemplar legat simplu 40 fil., legat în pânză cu creion 70 fil., plus porto 6 f. A se procura de la Biblioteca arhiepiscopala, Sibiu (Nagyszeben).

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bole

pe lângă garanție.

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sîngelui, anemie, amețeli, frînturi de ureche, bătăie de inimă, sgîrciuri de inimă, asma, auzul greu, sgîrciuri de stomac, lipsa poștei de mîncare, răceală la mîni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sîngelui și multor altor bole cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deosece „Ciasul-Volta“ atît în Germania cît și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6. — folosibil la morburi cari nu sunt mai vechi [2] 171 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espediție din centru și locul de vîndare pentru țară și strălănatate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

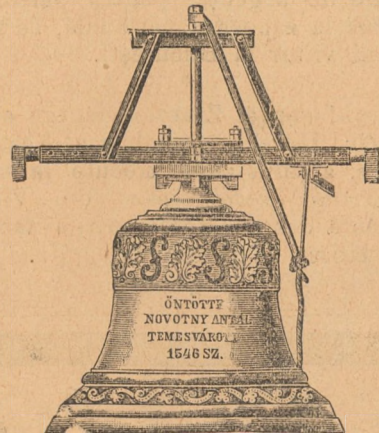
în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum și la repararea clopotelor stricate mai departe spre facerea de clopote armonioase, pe lângă garanță de mai mulți ani, fe fie-care mărime, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întorče clopotele cu ușurință în ori-ce parte, îndată ce sunt bătute de o lature, prin ceea ce sunt mînuite de a se strica. Cu deosebire recomandă: (119) 22-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată. Aceste clopote au ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cît clopotele turnate după sistemul vechiu, câte un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătute, de sine stătătoare, spre ajustarea clopotelor bătrâne cu corone de fier bătut, ca și spre turnarea de toce din metal. Se află clopote în greutate de 300 kg. și mai jos

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco. La esposiția milenară din Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare.

Editura și tiparul tipografiei arhiepiscopale.